

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— szeptember 27.

(Rákóczihoz Bercsényi.) Talán el is mondtuk egy ízben, hogy micsoda beszélgetés folyt Rákóczi és Bercsényi között.

— Elhagy, elpártol tőlem mindenki — mondá a nagy fejedelem — de téged, ugye bár, a föld semmi hatalma sem tántoríthat el tőlem, én vitéz generálisom?

— Nem engem tőled semmi kincse a világnak — felel nagy Bercsényi Miklós — de ha megsértenél egyetlen rossz szavaddal, bizony nem tudom én, hogy mi történék mi közöttünk!

A fejedelem óvakodott is attól, hogy a hű vezérét valamiképpen megsértené. Ám a magyar nemzetet vigan sértegették most a Burgban, vezériszemélyében. Mit felelt volna a királynak gróf Bercsényi Miklós, ha ő is jelen van ama híres kihallgatáson?

*

(Megint békitenek.) Békit bennünket Gautsch, békiteni akar megint Fejérváry. — Miképpen — az más kérdés. Eszünkbe kell jutnia a régi adománának. A házigazda kegyetlenül püföli a kis diákokat.

— Mit vered azt a fiút? kérdik tőle.

— Már hogy ne verném, mikor az apám vakációbeli szórakozásra adta hozzám. Azért verem, mert mindig szomorú és nem akar szórakozni!

Pálcaival békitenek bennünket Bécs és hűségesei szolgálai, míg ki nem nővünk a gyereksorból és megfogjuk a pálcának a másik végét! Csak hogy ebből nagy sirás válik álm!

*

(Október 3.) Felséges ur! Imé, egy alkalomszerűen átalakított, régi magyarnépdal:

Ég az ország, bész az osztrák,
Szorítsd hozzád a magyarját!
A míg Gautschot szorongatod,
Ha t van hetet elszalasztod!

*

(A flótás) Fejérváry báró: Most még fuvola van a kezemben, de ha nem szereltek le, Kossuthkutyák, akkor majd Ucháziumokkal furulyázok nektek!

A haza és a hazátlanok.

— szeptember 27.

Dacára annak, hogy jelenleg nagyon is a fölshinen vannak s szinte úgy látszik, mintha ők tartanák kezükben az ország gyepöljét: mégis gyermekkorát éli nálunk az ugynevezett

szociáldemokrácia. Igaz, hogy ez a gyermek hatalmasan fejlődik s máról-holnapra férfivá serdülhet. Mindazonáltal a jelen pillanatban még nem érte el az érettség és tisztesség fokát s mint a kiforratlan legény ember, egyre-másra tulásokba esik, aztán durva ellentétbe kerül, unos-untalan olyan eszmékkel és eszményekkel, melyeket Magyarország ezeréves története megszentelt. Ezek a súlyos ballépések, a kiforratlanságnak, éretlenségnek és romlottságnak ezen ríktó cselekedetei azonban ne rémítsék el még egyelőre a polgárságot, amely ellen a szociálisták oly vak dühvel harcolnak.

Nem eszik meg oly forrón a levest, mint a hogyan készül, nincs a folyamnak olyan áradása, amelyet apadás ne váltana fel. A mi szociálistáink is kifognak forni, meg fognak érni s aztán békésen beilleszkednek majd a — szerintök — „korhadó társadalmi osztály s rend kereteibe,” be, mert egyelőre egyebet nem is tehetnek.

A mi szociáldemokráciánk tisztára külföldi, illetve német példa után indul s a német szociáldemokrata párthoz hasonlóan, a miénk is „fogja meg olcsóbban is adni,” hogy e póriás, de találó kifejezéssel éljünk.

A szociáldemokraták tudvalevően az erfurti program alapján állanak, amelynek homlokterében a termelési eszközök köztulajdonná tétele áll. Ez egyetlen pont s egyúttal a legsarkalatosabb szociáldemokrata követelés is, amely a jelenlegi társadalmi és közjogi rend keretében bizony meg nem valósítható. Az erfurti program többi pontja, mint például a néphadsereg, az ingyen orvos és tanítás, a munkásbiztosítás, az általános titkos választási-jog stb. stb. többé-kevésbé, megvalósítható ez „osztályrend” keretén belül is, amennyiben nincsen lólábbal ellátva. Sőt számos polgári radikális párt van Európában, még Magyarországon is, melyek e program egyik, vagy másik pontjáért harcolnak.

Marx a szociáldemokrata program megvalósítását csak a munkások nemzetközi szövetsége és az országhatárok leomlása után tartotta lehetségesnek s vezényszava: „világ munkásai egyesüljétek” visszhangra lel valóban a világ nagyszámu munkásainak szívében. Azonban nem ez a fontos, hanem az, hogy

a nemzetköziség nincsen benne a szociáldemokrata programjában, hanem benne van a taktikájában. S az oka annak, hogy működésök, harcmodoruk egészen elüt a polgári pártok harcmodorától, a szociálista agitációnak az a meggyőződése, hogy a munkásban meg kell bolygatni, lehetőleg kiirtani a hazaszeretetet; akkor lesz csak jó szociálista. Dacára annak, hogy semmi olyan nincs az erfurti programban, amely ártalmára lenne a hazának, a mi szociálistáink úgy nevelnek maguknak tömeget, hogy azt a haza ellen izgatják. Ezzel tesznek éles különbséget a pletár- és polgár-pártok között, ez az az örvény, amely a kettőt elválasztja. Mert hiszen Kristóffy az a forrás, a melyen keresztül az árulásbéré csörög bizonyos „vezérek” markaiba.

De ez az örvény áthidalható. Bebizonyított tény, hogy menél hatalmasabb lett valamely szociálistapárt, menél nagyobb számmal kerültek be képviselői a parlamentekbe, annál többet engedtek elveik merevségéből, taktikájuk szilajságából. Ugy Német-, mint Franciaországban hatalmas eltéréseket látunk már az elvek hangoztatása és a gyakorlati élet között. Hova tűnt a német szociálisták radikálizmusa abban a pillanatban, a mikor a birodalmi gyűlés küszöbét átlépték? Bizony kint felejtették. Észszerűségi szempontnak hódolóan s mint parlamenti férfiak abból az elvből indulnak ki, hogy minél hatalmasabb és gazdagabb Németország, annál jobb sora van a német munkásnak. S míg az erfurti program az átkok átkát szórja a militarizmusra. Bebel, Vollmark és a többi urak megszavazzák a katonai célokra szükséges milliókat, illetve nem gördítenek akadályt annak megszavazása elé.

Hát így lesz ez nálunk Magyarországon is. A vád, gyakran utálatos agitáció a haza ellen meg fog szünni akkor, mikor a szociálisták is valakik lesznek s nem lesz szükségük arra, hogy a maguk érdekében a felforgatást prédikálják no meg ha alávaló vezérektől megszabadulhatnak. Belátják akkor, hogy felforgatni könnyű, de alkotni nehéz s ők mint szociálisták is csak úgy boldogulhatnak, ha hazájuk minél nagyobb és erősebb lesz.

Már megérkeztek az őszi férfi-, női- és gyermek cipők **Glück Ede** legnagyobb cipő-áruházában Debrecen, Piac és Kossuth-u. sarok, a kistemplommal szemben. — Szép és jó minőségű cipőket olcsón csak nálam lehet vásárolni.

Politikai hírek.

— **Kafka nem törli meg az ellent.** állást. A mai lapokban az a hír látott napvilágot, hogy Kristóffy belügynök arra akarta kényszeríteni Kafka miniszteri tanácsost, hogy a törvényhatóságok passzív rezisztenciáját mindenáron törje le. Erra a hírre ezt a cáfolatot közlik:

Több lapnak az a közlése, mely szerint a belügyminiszter Kafka miniszteri tanácsost a törvényhatóságokkal szemben az eddiginél erélyesebb intézkedésre akarta volna szorítani, a Bud. Tud. illetékes helyről szerzett értesülése szerint elejétől végig koholmány. Hogy mennyire légből kapott ez a híresztelés bizonyítja az is, hogy Kafka tanácsos már hétfőn, az állítólag adott utasítás napját megelőzőleg egészségi okok miatt egy heti szabadságra ment. Ami a közlés érdemét illeti, a „Bud. Tud.” úgy értesül, hogy mióta a kormány lemondott és a lemondást elfogadták, a belügyminiszterimban a törvényhatóságok passzív rezisztenciájával szemben minden érdemleges intézkedés szünetel.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 27.

A vezérőlbizottság — a mint jelentették — proklamációt intézett a nemzethez, a melyben pontról-pontra bizonyítja a híres királyi öt pont törvénytelen voltát. Erről az iratról még az „Az Újság” is azt írja, hogy „az elméhez és nem a szívhez szól.” A vezérőlbizottság ezenkívül még egy nagy akcióra határozta el magát. Október 3-ára ugyanis az összes pártok képviselőit gyűlésre hívja össze; mindazokat, kik készek az alkotmány megvédésére. Mint egyes, külön emberek, a kisebbség Tisza-párt tagjai is szívesen láttatnak. Mind a proklamáció, mind a gyűlés nagy befolyással lesz az események további alakulására. Sokan bíznak abban, hogy a bécsi audencia oly kedvező a függetlenségi pártra nézve, hogy számos, eddig tétovázott képviselő belépésével elérheti a képviselőházban az abszolút többséget.

Egy eljegyzési hír.

Irta: Vértessy Gyula.

Papa, te eldugtad a lapot.

— Nem én, kis leányom. Igazán nem is láttam.

— Ugy legyen boldog a te kisleányod?

Erre már csakugyan nem tehetett egyebet a papa, mint hogy szépen előadta az elkonfiskált lapot.

— Papa, papa, mennyire nem ismeresz te engemet. Azért az eljegyzési híreért dugtad el. Azt hitted, hogy bántani fog. Dehogy bánt! Csak nem tartasz olyan csacsinak, hogy én szerettem azt az embert? Oh papa, papa!

Jókedvűen leszedi az asztalt, gondosan összeszededegeti a kalácmorzsákat; jó lesz a szegény verebeknek, a melyek ott csiripelnek az ablak alatt, várva az ő kis gazdászonyukat, a ki reggelenként elszokta őket látni, azután valami vidám dalt dudolgatva, összehajtogatja a sárgavirágos kávé abroszt.

A tanár ur jóleső örömmel látja, hogy a leányát csakugyan nem bántja az egész dolog. Lám, mégis jó az Isten, hogy nem engedte, hogy az ő kicsikéjének fájdalmat okozzon az az ember.

Persze, hogy jó lett volna, ha képviselő veje lehetett volna, de ha nem lett, hát az se baj! A fődolog, hogy Gizácska nem szerette azt az embert. Dehogy is szerette!

(Fejérváry és Cziráky.)

A mai nap eseményei megint Bécsből indulnak ki. A darabant miniszterelnök audienciájától a politikai világ ugyan valamelyes fordulatot nem igen vár, de fontosságot tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy Cziráky Béla gróf már reggel kilencfél órakor audiencián volt.

(Kossuth a helyzetről.)

Akármi is következne a mai audencia után, a koalíció október 2-ig semmi intézkedést nem fog tenni. A vezérek ma elutaztak Budapestről s Kossuth Ferenc is Soltra ment kipihenni az utóbbi napok izalmait. Elutazása előtt egy újságíróval beszélgetve, azt mondta, hogy az október 3-iki pártközi tanácskozásnak igen nagy fontosságot tulajdonítana, az a körülmény, hogy a szabadelpvűpárt is részt vesz rajta.

Az utcai tüntetések is szóba kerültek s ezekre vonatkozólag Kossuth kijelentette, hogy a hazafias polgárság tüntetése elmaradhatnának, mert csak arra való, hogy szükségtelen izgalomba ejtsék a várost.

(Béke hírek.)

A déli órákban Bécsből béke hírek érkeztek a koalíciós képviselők erősítették, hogy Fejérváry bárónak Bécsben való megjelenése, teljesen megváltoztatta a király hangulatát. Hozzá kell tennünk, hogy mindez felhivatalos forrásból jelentik. Ezzel szemben jelentik Bécsből:

Miután a román király itt időzése a király idejét igénybe vette, báró Fejérváry Géza csak délután egy órakor megy kihallgatásra. Fejérváry délelőtt gróf Goluchovszky Agenorral értekezett. Itt tartózkodásának ideje a mai kihallgatás eredményétől függ. Beavatott oldalról azt hiszik, hogy mérvadó helyen Magyarország megnyugtására törekzenek s azon vannak, hogy a tárgyalások elszakadt fonálát újból felvegyék. Ezzel a hajlandósággal függ össze gróf Cziráky Béla mai kihallgatása is. A koronának most az a legsürgősebb törekvése, hogy Magyarország élére végleges kormány kerüljön.

A király sajnálja az esetet.

Fővárosi tudósítónk sürgönyzi nekünk, hogy Bécsből érkező jelentés szerint a király Fejérváryt ma délután kihallgatáson fogadta. A kihallgatás alkalmával a mely másfélórát tartott, a miniszterelnök jelentést tett a helyzetről. A király szívesen hallgatta Fejérváry előadását és mély sajnálatát fejezte ki arra, hogy a koalícióval a tárgyalások megszakadtak.

Fejérváry holnap is Bécsben marad és újabb kihallgatáson fog megjelenni.

A női nevelésről.

— szept. 27.

A női nevelés céljából újabb időben már mindenféle női iparitanfolyamokat nyitnak.

Nálunk az ilyen kezdeményt mindig mint örvendetes eseményt kell üdvözlőnk, mert a szó a mi szó, erről nagyon sokat lehetne írni.

A ki keresztül viszi, hogy ezek a tanfolyamok létesülhetnek, bizonyára átérzte hivatásának fontosságát, mert a mi különös, s felette szomorú viszonyaink közt ez életbevágó fontosságú, egy nemes cél is ez, melynek megvalósítására minden erőnkől törekedni kell.

A nőoktatás nálunk nem egyszerű művelődési kérdés.

A nőnek feltétlen joga van hangoztatni, sőt követelni, hogy a kenyérkereső pályára bocsáttassék. Mert míg egyrészt a női munka értékesíthetőségének tere tágul, úgy másrészt a szakbeli iskolák is folyton szaporodnak.

Azonban a nőnek a kenyérkereső pályára való önzölése most már végzettszerűleg is fenyeget. Minden kenyérkeresőnő egy férfit üt el keresetétől, így aztán a nőnek a kereset után való tódulása visszatartotta a férfiakat a nősüléstől, a nősülési hajlam megcsökkenése pedig annál inkább szorítja a nőket a kenyérkeresetre. De meg kisebb lévén a férjhezmenés kilátása, a nők előtt egyre kevesebb becse lett annak, a mi csak

— Csak az ő szeme látott rosszul. Mit is szeretett volna rajta! Csinosnak ugyan eléggé csinos volt, de egyéb azután nem is volt rajta. Olyan közönséges legény volt, hogy is szerethette volna azt az ő okos kisleányt!

Gizike a lapot olvassa. Az apja ügyeli, hogy mégis nem remeg-e meg, mikor ahhoz a hírhez ér.

De bizony az nem remeg. Lassan, nyugodtan olvas. Szép halavány arcán egy vonás sem árulja el, hogy micsoda örületes fájdalommal telik meg a szíve, míg a durva papirosu újságlap fekete betűit úgy látja, mintha egy csomó kidőlt bedőlő fejfa lenne, bus, szomorú temetőkerítésben.

Olvassa, hogy az a fiatalúr, a ki neki hazudozóit szerelmet, most jegyet váltott mással...

Fejfák ezek a betűk, a melyek ezt a hírt hirdetik világgá. Az ő boldogsága fekszik alattok.

De azért nyugodt és hideg marad. Egy arcizma se árulja el a fájdalmát. Sőt mosolyogni is tud, mikor leteszi a lapot:

— Hja papa, a képviselői fizetésből már nem lehet megélni, mióta kimondták az inkompatibilitást. A képviselő uraknak jó pártik után kell nézni.

— Csakugyan nem fáj a szivecskéd, kisleányom?

— Nem papa, igazán nem, — feleli kacagva.

Hanem a tanár ur még mindig kétel-

kedik. Nem mer elmenni hazulról. Hátha mégis fáj! Hát ha még valami bolondot csinál ez a leány.

Harmadszor huzza ki az óráját s megint csak visszateszi. Pedig már nyolc óra! — Azóta a gyerekek várják! Lehet, hogy lármáznak is, az igazgató lemegy, őt nem találja ott; vége a tekintélynek, többé nem ő lesz az iskola legpontosabb tanára.

Szilárd elhatározással nyul a fölöttője után, hanem azután megint csak visszakacsasztja.

Nem meri mégsem magára hagyni.

No apus, nem mégis még? Elkéssel.

— Megyek, megyek, de ugy-e okos leszel kisleányom, — mondja az apja remegő hangon...

— Papa, kacag föl a leány, csak nem gondolsz holmi varróleányos szeczenára. Csak nem hiszed, hogy gyufát akarok inni? Nem szándékom belejutni a képes újságokba. — Nem bizony! — Meg azután lásd, ha nem ebben az egyben, de az egész világban csalódtam is volna, nem itt maradtál e nekem te, a te egész szeretetteddel, jószággal. Hát tudnék én te néked fájdalmat okozni? Csak menj papa gyorsan. Mert először is szegény lesz a legszorgalmasabb professzora, ha elkésik, másodsor pedig, ha sokáig nem mégis el, hát későn kezdek a főzéshez és kemény lesz a pecsenye; meg puddingot se érek rá készíteni.

A tanár ur lelkéből elszállt minden-

a családi, a háziéletben lehetett értékesíthető: a házi teendők sok éga-bogának, a háziasszonyi vonásoknak.

Igy most már a nősülésre is némi hajlandóságot mutató férfit is elretentették szánékától, ha elgondolta, hogy házában olyan asszony fog az élén állani, a ki sok mindenre lehet alkalmas, csak éppen háziasszony-nak nem igen való.

Igy alakult a helyzet a nőoktatásra.

Ne is zárjuk el a nőt azon pályák elől, melyek megélhetését biztosítják.

Ezen az alapon ki fog alakulni egy egészséges magyar női társadalom is, egy egészséges magyar kultúra, és ez meg is hozza a maga gyümölcsét.

Hogy mikor?

A felelet rá: nem sokára!

Mert megfogják mindenütt becsülni, országsszerte azoknak a munkásságát, a kik színter, érdeknélkül való lelkesedéssel és mindjobban gyarapodó tapasztalással, tudással néznek magasabb rendeltetéseik elé.

A női szív, a női lélek, a női akarat mind mindenre képes, nem kell tehát őket korlátozni szabad akaratuk nyilvánulásában.

Ha nevelést adunk a népnek, oktatjuk, szellemüket fejlesztjük, úgy csak ideális eszmék és célok elérésére törekedünk s ez a legmagasabb mű, melyet a földön az ember elérhet.

Egyház és iskola.

A tanulás módszeréről.

— szept. 27.

A tanév már megkezdődött. A jó szülők, akik gyermekeiket most adták be az iskolába, vagy akik örömmel tekintettek az elmult év végén fiók bizonyítványába, vagy akik kétségbeestek fiók sikertelen tanulása miatt s most próbaként ismét kísérletet akarnak tenni vele, mindannyian aggodalommal várják, hogy mit fog ez az iskolai év hozni fióknak és nekik.

Minden szülő aggódik és csakugyan aggódhatik is, mert a tanulói pálya a legbizonytalanabb, amelyen a legmagasabban lévő is könnyen alázuhathat. Kerüljön a legjobb tanuló rossz társaságba, vagy adja

aggódás. Nyugodtan elindult. De tudja Isten, az utca-ajtóból nem birt tovább menni. Pedig röstelte is a gyöngeségét, de hiába, nem birt.

Gizike pedig alig várta, hogy elmenjen. A fiókja legmélyéről előkeresett egy férfi-arcoképet s nézte, nézte.

De nem sokáig látta, mert könyein keresztül csak az arc elmosódó, halavány körvonalai rezekettek előtte.

De ez csak egy pillanatig tartott. — Az erőslékü leány hamarosan legyőzte pillanatnyi gyöngeségét s csakhamar darabokra lépve hevert előtte az arckép.

S azután, mint a ki leszámolt valakivel, nyugodt, hideg hangon beszélt a papirrongyokhoz:

— Igy téptem össze emlékedet is! Meguntálatok, mert gazember vagy! Kidoblak a szivemből és egy könnyet sem ejtek utámad!

Még apró lábával is taposott a papirdarabokon, mikor kifelé indult a szobából.

A küszöbön találkozott az apjával. A tanár ur röstelte magát szörnyen:

— Nem tudtam elmenni, édes leányom!

A leány kibontakozott az ölelésből és nevetve mondta a széttépt arcképdarabokra mutatva:

— Jól van papa, hát elkísérlek, csak ezt a szemetet sópróm ki.

magát valamely neki nem való esábitó szó rakozásnak, szerencsejátéknak, mindjárt vegye a tanulásnak.

Nagyon rosszul teszik a szülők azt, ha gyermeküket egyik tanintézetből a másikba adják, mert ezzel utját állják annak, hogy a tanár és tanuló közti feltétlenül szükséges ismeretség létrejöhön. Pedig ez is nagy háttással lehet ám a tanulóra nézve, hogy jobban érvényesíthesse a tehetségét, s a tanár sem jön zavarba akkor, midőn osztályozásra kerül a sor, ha ismeri a tanuló egyéniségét. Másrészt a családi körülményekben, a tanuló helyzetében előforduló változás is hatással lehet a tanuló előmenetelére nézve. De még mennyi minden!

Nagyon sok tanuló, olyan is, amelyiknek tehe sége van, elveszti a tanulási kedvét, kitartása, szorgalma meglazul sőt sok esetben végleg megsemmisül, mert bárhogy is akarna, nem megy neki a tanulás. Ennek rendesen a végoka az szokott lenni, hogy „rettenetes sok a lecke, nem jók a tanárok”, mert azt tudnunk kell, hogy a tanuló sőt számos esetben, igen helytelenül, a szülők is sohasem magokban illetőleg fiókban keresik a hibát, hanem a tanítóban, a tanárban. Az ilyen esetnek rendesen az az oka, hogy nem tudja a tanuló, hogyan kell tanulni.

„Jóllakott hassal nem lehet tanulni!” mondja a diákközmondás. De való az is, hogy éhesen sem. Fáradtan, fejfájással, vagy beteg, hiába fogunk a tanuláshoz.

Ha jól lakunk, testünk szervezeteinek minden munkássága a gyomorra irányul, a melynek feladata, hogy vért állítson elő, amelytől függ minden testrészünk frissesége, üdösége. Ilyenkor az agy működése sem való szellemi munkára, s így a tanulásra sem. Viszont az éhségnek az érzete is oly erővel hat ránk, hogy szintén képtelenek vagyunk a szellemi, de még más munkára is.

Táplálkozzon tehát a tanuló rendesen és evés után legalább egy pár negyedórát pihenjen és úgy fogjon a munkához. A fejfájást a szellemi munka csak mérgesíti, igen sok esetben, ha tulhajtjuk, előidézi. A tanulóknak ügyelni kell tehát a beosztásra is. — Ossa be a napi munkát jól, ahogy ideje enged, mert az erőltetett tanulásnak nem sok haszna lehet.

Az pedig, aki napról-napra halasztgatja a tanulást, hiszen „Majd rá érünk arra még!” szintén nem sokra megy, mert a felgyült tananyag megemésztésére nem lesz képes az utolsó időkben. Töltsön az ilyen tanuló éjjel, napot egyfolytában a könyv mellett, tanuljon meg mindent: tudása egy zürzavar, egy kaosz lesz, fejében a tudományok összeviszsa rendtelenségben lesznek, mert nincs arra ideje, hogy smint az a rendes tanulásnál történik, rendezze.

— Azt mondják sokan, hogy reggel lehet jól tanulni s ezért mindent reggelre hagynak. Ez igaz. De van ennek káros hatása is, az t. i. hogy a tanulásban kimerülve, ha az ilyen tanuló a leckeórára megy nem lesz képes figyelni a kimerültségtől. — Reggel csak tisztázni, ismételni lehet, a már megtanultakat. A leckeórákon való figyelés a tanár magyarázatára, a jegyeztetés nagyban megkönnyíti a tanulást.

Körülbelül ezek azok, amiket a tanulóknak sikeres munkássága érdekében szem előtt kell tartania.

Sarkady István.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma e hó 24 én el nem intézett ügyek tárgyalása végett folyó évi okt. hó 1-én vasárnap d. e. 10 órakor a szokott helyen „másodszeri meghívásra” gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. § a értelmében a „jelenlévők többsége határoz.” — A gazdasági bizottság e hó 28 án d. u. 4 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

Vérestüntetés a fővárosban.

A szociálisták forradalma.

Bokányiék a koalíció ellen.

— szeptember 27.

(Saját tudósítónk távirata.) Ma este véres tüntetés volt a fővárosban. Az esti órákban valóságos forradalmi hangulat uralkodott mindenfelé. Széltiben hosszában arról beszéltek csupán, hogy a szociálisták a függetlenségi pártkörbe rontanak s az ottlévő képviselőket meggyilkolják.

Ugy kilenc óra tájban mintegy ezer főből álló tömeg, a mely csupa szociálistából állott, az Erzsébet köruton forradalmi dalokat énekelve vonult végig s az utcák házainak ablakát verdeste be.

A szociálisták a függetlenségi párt elé vonultak s ott előbb tüntetni kezdtek a koalíció ellen.

— Le a gazemberekkel!

— Abcug a Gautsch huszárokkal! hangzot, a piros nyakkendő emberek ajkáról.

A tüntető tömeget természetesen nyommon követte az utca népe s rövid idő alatt ezrekre nőtt a tömeg.

A függetlenségi pártkör előtt a szociálisták kövekkel hajigálták az ablakokat. Majd felakartak hatolni a Klubba, hogy a képviselőket megverjék. A kapunál azonban a tömegeből kiváló polgárság foglalt helyet s feltartóztatta Kristóffy gárdáját.

— Lámpavasra a koalícióval — kiáltották a szociálisták.

Mikor Bokányiék látták, hogy a hazafias polgárság ellene van az alávaló cselekedetnek, a kapu előtt álló emberekre vetették magukat. Véres verekedés történt ezután. A szociálisták késekkel, botokkal rontottak a koalíció tagjainak védelmére összesereglet emberekre, a kik szintén nem voltak restek bicskákat rántani. Mihamar revolverek is előkerültek a zsebekből.

Mintegy tíz lövés hallatszott a következő percben.

A kapu alól lövöldöztek a szociálistákra, a kik közül igen sokan megsebesültek. A verekedés alkalmával úgy a szociálisták, mint a polgárság köréből talán százan súlyos sebeket szenvedtek. **Tizenkét szociálistát haldokolva szállítottak be a Rókus kórházba.**

A polgárság sebesültjeit a mentők lakásukra szállították.

Míg a véres esemény történt a pártkörből a rendőrségre telefonáltak. A rendőrség csakhamar megjelent a helyszínen és rövid idő alatt szétverte a forradalmi hangulatban lévő szociálistákat.

A tömeg ekkor a Kerepesi uton elvonultak s a nyitva lévő üzletek kirakatait verte be.

A rendőrség mintegy 50 embert elfogott. A vizsgálatot egész éjjel folytatják s a hatóság azt hiszi, hogy a főkolompókat még az éjfolyamán elfogja.

Miután pedig a mai esetből nyilvánvaló, hogy a szociálisták ezeket a véres eseményeket többször megakarják ismételni, a függetlenségi párt legközelebb ülést tart, a melyen intézkedni fog, hogy a jogtalan magánadatlásnak elejét vegye.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— szeptember 27.

Láttuk Bachot, láttuk Schmerlinget,
Begyőztük és legyőztük mindet...
Gautse csinál biz összmonarchiát,
De meg csinálja már most
Az egységes, az ősz, nagy Hunniát!

Debreceni magyar fiúk, hát
Mi történt Budapesten?
Társaitok a hon veszélvét
Dehogyan szemlélik resten!

Ti se nézzétek immár méla-tétlen
A hon nagy veszedelmét!
Föl! Lánggal égő szivetekben
Láss a szent ügy győzedelmét!

Náthák hetei.

— szeptember 27.

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok és az ember máris három zsebkendőt tesz reggelente a zsebébe. — A hűvös idő megint orvul támadott meg bennünket s megcsipített, mielőtt még a lány tennisz flanelt fölcseréltük volna a komoly téli ruhával.

Az első otthonfelejtett felöltővel, az első nyitva felejtett ablakkal, megjött a rendes tavaszi és őszi csapás: a nátha.

Ami itt nálunk tavasszal és ősszel hirtelen hőmérsékváltozás dolgában történik, az szomeru fényt vet az időjárásokra, akik ezek után sem szünnék meg ezt az átkos alföldi vidéket mérsékelt égőnek nevezni.

A minap még mint forró lébensültek jártunk az utcán és a legutolsó kék szódásüveget is megirigyeltük, amért a jegesszek rényben lakik. Ma pedig itt a hűvös ősz, csipős szél fúj és a télkabát lekivánczol a szögről, vagy kiordít a zálogházból.

Nem, ezt a helyet most már tuzás mérsékelt égőnek nevezni. Ezt a címet el kell venni tőle.

A napszúrás után hirtelen a megfagyás veszedelme kísért és a fagyalt után átmenet nélkül következik a forró tea.

A legkorrektebb nyelvészek is *m* helyett *b-t*, *n* helyett *d-t* mondanak, az aszpirin ipar egyszeribe fellendül, minden lakásban harsog egy-egy náthaverte polgár, s mindez azért, mert a klíma fogócskát játszik velünk.

Most oly hirtelen jött az ősz, hogy megfogott bennünket. Le vagyunk győzve, a sebesültek ezrei ümmögnek, krákognak, köhögnek, priznicelnek, izzadnak és kinlódnak. Ez a hangverseny jelzi a gyors időváltozást. Az *m*-nek és *n*-nek száma hirtelen megcsappan. Ből D-kből egyszerre nagy létszámra fogyaszthat. Ez a nátha hatása a magyar nyelvre.

Lévéen pedig a nátha amolyan jó alapbetegség, amelyből kellő gondozás mellett idővel minden lehet: a dolog fele se tréfa.

Isten mentsen meg minden jó lelket attól, hogy a szervezetében karriert csináljon egy ilyen őszi nátha. Aki pedig észreveszi magán, hogy a nátha stréberkedik benne, az folytassa azt, amit nyáron csinált: izzadjon, izzadjon és izzadjon.

— **A város közgyűlése.** Még csak két nap választ el bennünket Debrecen 3 havi rendes közgyűlésétől, a melyen tudvalevőleg igen fontos ügyek kerülnek elintézésre. A közgyűlés meghívóját Kovács József polgármester ma küldte szét a törvényhatósági bizottság tagjainak. A tárgysoro-

zat, melynek főbb pontjairól már megemlékeztünk, 38 számból áll s így igen valószínű, hogy a közgyűlés több napig fog eltarítani.

— **Felekezeti iskolák állami felügyelője.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a felekezeti középiskolák látogatásával s azokban az állami felügyelet gyakorlásával az 1904-5 ik tanévre a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó debreceni, mezőturi, kisujszállási, hódmezővásárhelyi valamint a hajduböszörményi, karcagi és hajdunánási főgimnáziumokra nézve Géresi Kálmán debreceni tan. ker. kir. főigazgatót bizta meg.

— **Végeladás engedély nélkül.** A belügyminiszter a közel múltban érdekes határozatot hozott. A határozat kimondja, hogy az, aki iparhatósági engedély nélkül éruit végeladás, árverés, vagy tömeges és gyors eladásra ingerlő más módon eladja, a kihágás elkövetésén és ennek büntetésén kívül az eladásból befolyt összeg tizedrészét szintén megfizetni köteles.

— **Áthelyezések.** Vallás és közoktatásügyi miniszter Postai Mária oláhláposbányai állami elemi iskolai tanítónőt az élesdi elemi iskolához, Jürke Károlyné szentleányfalvi állami óvodát pedig a nyírábrányi állami kisdudovodához helyezte át.

— **Debreceni munkás szerencsétlenség.** Pap Sándor debreceni ácsmester munkát vállalt a M. Á. V. csapi állomásának kibővítésével. Husz munkást vitt magával, a kik vasárnap éjjel 11 órakor értek az állomásra. A midőn podgyászaiikkal leszálltak, a pályatesten vonatrendezés folyt s a nagy zivajban nem hallották a kocsi zörgését. A midőn a sinen átléptek, az odaérkező mozdony Fejes János, Debrecenben, Csapó utca 9. szám alatt lakó házmester és ácsmunkást a kerekek megragadták, ballába fejté cipőstől leszelték. A szerencsétlen ember sok vért vesztett, mire orvost taláhattak; azután az ungvári közkórházba szállították. Fejes János nős ember, hat kis gyermek atyja, állapota rendkívül súlyos.

— **A fegyver-árusítás.** Az utolsó időben a vidéki rendőrségek, támaszkodva holmi vármegyei szabályrendeletekre, a kereskedőknek vagy megtiltják a fegyver és revolver árusítását, vagy pedig nagyon megnehezítik. A belügyminisztérium ezzel szemben, arról értesítette az érdekelteket, hogy a fegyver és revolver árusítása semmiféle szabályrendeletre nincs kötve és a vaskereskedők a fegyvert és revolvért, úgy mint más vasáruccikat, szabadon árusíthatják.

— **Az állóhelyek.** A második emeletre áthelyezett állóhelyen most furcsa dolgok történnek. Az oda seregülő ifjak valószínűleg ujjat húznak az egész közönséggel. Felügyelet nélkül érezvén magukat, valószínű botrányokat rendeznek. Tapsolnak, üvölnéznek és nem hagyják a mulatságot a vasfüggöny legördülte után sem, a megszólaló zenét is tulharsogják lármájukkal, a zenéhez lábdobogással vernek taktust, tombolásukkal pedig az alattok levő páholyokban való tartózkodást igazán kellemetlenné teszik. Mert ők ugyan nem tartózkodnak semmitől. Ez nem járja, ilyen kanibáli csataordítást nem hogy Debrecenben, de az utolsó faluban sem szabad eltűnni. A ki nem tud mórrest, az nem való színházba. Miuután pedig ezen elvadás ellen tenni kell valamit, nem találunk más módot, minthogy a nemes tanuló ifjuság figyelmébe ajánljuk a művelt közönség jogainak tiszteltben tartását és a művelt társasághoz illő rend figyelembe vételét. A tanuló ifjuságról ugyanis nem tesszük fel, hogy magának is része lenne az ilyen gyerekkedésben, azért bizalommal kérjük fel arra, hogy a közéjük nem való, rakoncátlan elemeket ebben a csufoskodásban mindenképpen megakadályozzák!

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izr. nőegylet „Erzsébet” alapjának kamataiból Dr. Popper Alajosné urhölgy a siketnémák javára 10 koronát juttatott kezeimhez, mely kegyes adományért a siketnémák nevében hálás köszönetet nyilvánítok. Oláh Károly tanácsnok.

— **Szakosztályi ülések.** Az óráskok október hó 2-án délután 3 órakor a fodrászok pedig ugyanaznap délután 4 órakor az ipartestület tanácstermében szakosztályi választmányi ülést tartanak. Az üléseken a választmányok a legközelebb megtartandó előjárásági ülés tárgysorozatát készítik elő.

— **Három debreceni főkapitány arcképe.** Végh Gyula főkapitány szép jelét adta hivatalos elődjei iránt érzett kegyelmeinek amidőn Letzer József műtermében megrendelte hivatalos szobája számára Simonffy Imre, Körner Adolf és Boczkó Sámuel volt főkapitányok életnagyságu platin fényképeit. A jól sikerült képeket ma adták át rendeltetéseknél és igazi díszre válnak a különben rideg főkapitányi hivatalnak.

— **A diákkórház megnyitása.** A királyvédnöksége alatt álló Egyetem Kórház Egyletének a Pál-utca 2 sz. alatti bérházában levő kórházát a nyári vakáció után — mint nekünk írják — ma ismét megnyitották és átadták nemes rendeltetésének. A kórház felszerelését a nyáron teljesen tökéletesítették, úgy, hogy az most már teljesen megfelel a modern igények követelményeinek. A kórházban van jelenleg négy kórterem, több külön beteg szoba, műtő, társalgó, váró, és ebédlő terem, két fürdő szoba és a szükséges mellék-helyiségek. Az egylet vezetősége a kórház megnyitása alkalmából könyvecskét adott ki, a melyet a beiratkozásnál minden egyetemi és műegyetemi hallgató megkapott.

— **Az osztályorszájáték** mai húzásán a következő nagyobb nyereseményeket húzták ki:

20.000 koronát nyert 38948.

5000 koronát nyertek: 17267 20258
29840 31726 34494 44546 44726 49281 55286
59517 64500 67036 81137 82179 86717 92654
99927 100154 100497 103565 109233.

1000 koronát nyertek: 4018 5266 9442
10946 10998 13009 14938 16666 16904 17034
27778 21654 23280 27914 28070 33322 35412
36825 38965 39129 42383 46819 47577 52234
52510 54606 55702 57765 61503 66976 71680
74224 74985 77379 78098 81491 83360 83606
85723 87299 91782 96623 101080 104828 108468
108703 109242 109797.

— **Választások Hajdusámsonban.**

Hajdusámsonban tegnap tartották meg a üresedésben volt községi gazda és orvosi állások betöltésére a választást, melynek eredménye szerint az orvosi állást dr. Komáromi Adolf nyerte el. A gazdai tisztséget pedig M. Fekete Ferenczel töltötték be. Ujvároson holnap lesz a II od jegyző választás 10 pályázó között.

— **Gyermek a malac szájában.** A debreceni közkórházban tegnap délelőtt egy borzalmas halállal kimúlt csecsemő holttestét boncolták fel. A három hónapos kis Montlika Eszter, Montlika János nyírábrányi határbeli tanyai lakos gyermeke, szülői gondatlanságának lett az áldozata. Tegnapelőtt történt a rettenetes szerencsétlenség. Montlika János és felesége kimentek a házuk végében jevő krumpli földre, hogy azt megmiveljék, mialatt kis gyermeküket magára hagyták a lakásban, melynek ajtait nyitva felejtették. Így esett, hogy egy az udvaron sütkérező malac betévedt a szobába és földöntötte a bőséft, melyben a kicsike aludt. Az ártatlan apróság kiesett a földre és a malac hozzáférkezve irtózatosan összemarta. A szülők csak későn vették észre a borzalmas szerencsétlenséget. A halálra mart csecsemőt haldokolva hozták be a debreceni közkórházba, hol alig pár órai kinlódás után kiszervegett.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálosztályánál a következő halálozások jelentettek be: Matejkó Anna r. kath.

2 hónapos Kálmán Ferenc ev. ref. 15 napos, Zeke Ferenc ev. ref. 10 napos.

— **Az Alsó-szabolosi Tiszaármentesítő Társulat** október hó 7-én délelőtt 11 órakor tartja őszi rendes közgyűlését Széchenyi utca 18 szám alatti székházának nagytermében. A közgyűlésre a meghívók már szétküldtek.

— **Talált zálogjegyek.** Stempel Rudolf Batthyány utca 15. szám alatti lakos épésmester tegnap délután az utcán jártában két zálogjegyet talált, melyeket beszolgáltatott a rendőrség büntügyi osztályahoz, ahol igazolt tulajdonosa átveheti.

— **Nagy lopás.** Az elmúlt éjjel Temesváron nagy méretű betörés történt Menzer Bernáth odaváló lakos kárára. A betörők mintegy 3000 korona értékű képzelt és nagymennyiségű ruhaneműt vittek el. A temesvári rendőrség táviratilag értesítette az esetről a debreceni rendőrséget mely megtette az intézkedéseket, hogy a tettesek, ha erre vennék útjukat kézrekeríthessenek.

— **Tolvaj udvarló.** Jóképű szemrevaló menyke állított be tegnap délután a rendőrségre és haragtól kipirult arccal, gyűlölködő szavakkal adta elő, hogy az udvarlója meglopta. A rendőrbiztos udvarias hangon intette az asszonyt, hogy mérsékelje magát és mondja el az esetet részletesen. Erre aztán megjuhászodott és belekezdett a mesébe. Szalay Istvánnak hívják és a Borz utca 12. számú házában laknak. A férjének van egy igen jó barátja, aki őt folyton üldözi a szerelmével, de akit ő ki nem állhat, utál és megvet. Ez az ember tegnap mint már többször is a férje távollétében felkereste és virágos szavakkal tolmácsolta neki szívbeli érzelmeit. Ezt a beszédet azonban ő nem szívesen hallgatta és különféle csel-fogásokkal igyekezett az udvarlót eltávolítani. Minthogy pedig minden kísérlete hiábavalónak bizonyult, hát faképnél hagyta őt. A szerelmes embert nagyon bántotta az állhatatos menyecske elutasító viselkedése. A megáztatás bosszura ösztönözte. Az ágyon meglátta az asszony egy szoknyáját és blóuzát s a két ruhadarabot magához véve odaszólt az udvarló foglalatokodó szerelme tárgyának, hogy ha megakarja kapni a holmikat, menjen el azokért a lakására. Eddig a mese. A rendőrség megvizsgálta az asszonyt, hogy ne busuljon megkerül a szoknya meg a blouz.

— **Magyar nap Ellis Islandon.** Szomorú fakutatót regisztrál az Amerikában megjelenő „Magyar Napilap.” E szerint a „Pannonia” hajóval 1700 magyar érkezett és a bevándorlók szigetén hétfőn csak a magyar nap járta. Ellis Islandon hétfőn végeztek az 1700 bevándorlóval. Tulnyomó részük magyar volt és hétfőn délelőtt alig járta Ellis Islandon más nyelv, mint a magyar. A szigeten lévő lapudósítók igyekeztek a bevándorlóktól kitudakolni a tömeges kivándorlás okait. Egy rákosi magyar azt beszélt, hogy Magyarország zavaros politikai viszonyai okozták az idén a nagymérvű kivándorlást és hozzátette, hogy ha azok a szomorú viszonyok tovább is tartanak, úgy összel a termés behozatala után a kivándorlás még nagyobb mérvet fog ölteni. Egy másik magyar csak annyit felelt a hozzá intézett kérdésekre:

— Én magyar vagyok.

És nem volt hajlandó további beszélgetésbe bocsátkozni. Egy harmadik magyar arra a kérdésre, hogy miért vándorolt ki, így felelt: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság.” A magyar bevándorlók nagy része fiatal legény vagy leány volt; többnyire Pennsylvániába igyekeztek.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképfelvételek a műterem kapubejáratánál levő kiskakában.

— **Az Arany Bika kávéházban** minden este cigányzene.

x **Hölgyek** tanácsot és segítyt nyernek, szülés esetén felvétetnek a legnagyobb titoktartás mellett egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cim a kiadóban.

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy lóhoz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszernő** gyógyszerészertár.

Ingyatlanok forgalma Debrecenben.

Legutóbbi kimutatásunk óta Debrecenben a következő ingatlanok kerültek eladásra:

Kovács Péter és neje Kozma Erzsébet veszik a debreceni 4861 szjtkvben foglalt 917 négyszögöl csapókerti szőlőt Pásztor Sándor és neje Kállai Zsuzsánától 2200 koronáért.

Telbisz Sebestyén és neje Hankesz Mária veszik a debreceni 2568 szjtkvben foglalt Arany János utca 16 sz. házat Sehófer Jánosné Kettinger Mária és társaitól 16000 koronáért.

Bilogh József és neje Ciszárik Julianna veszik a debreceni 1371. szjtkvben foglalt 341 négyszögöl Csapókerti szőlőt Kis Mihályné Magyar Zsuzsánától 816 koronáért.

Csobai István és neje Posta Sára veszik a debreceni 8644 szjtkvben foglalt Csók-utca 1 sz. házat Vasvári István és társaitól 1500 koronáért.

Nemes László és neje Kalács Julianna veszik a debreceni 4525 szjtkvben foglalt 600 négyszögöl majorsági földet Barcsay Istvántól 3250 kor.

Sarkadi István és neje Kálmán Julianna veszik a debreceni 7308 szjtkvben foglalt 120 négyszögöl Csizgekerti szőlőt Hadházi Gáborné és társaitól 3009 kor.

A debreceni ref. Collegium veszi a debreceni 987 szjtkvben foglalt Péterfia utca 1. sz. házat K. Tóth Kálmán és társaitól 76000 kor.

Bilkei Dezső és neje Kátcer Hermina veszik a debreceni 8812 szjtkvben foglalt Teleki utca 98. sz. házat a Takarékos és hitel intézetétől 29000 kor.

Kis István és neje Varga Riza veszi a debreceni 6783 szjtkvben foglalt 100 négyszögöl homokkerti szőlőt Kelemen Sándorné Szokol Rózsától 2600 kor.

Csikó Viktor és neje Schmidt Izabella veszik a debreceni 1726 szjtkvben foglalt Beáta utca 70 sz. házat özv. Major Sándorné és társaitól 7600 koronáért.

Szidényi Nagy Sándor és társai veszik a debreceni 1246 szjtkvben foglalt Homok-utca 101 sz. házat özv. Vértési Józsefné Pálfi Mariától 5600 koronáért.

SZÍNHÁZ.

MUSOR.

Csütörtök, szept. 28. „Az erény utjai.”
Péntek, szept. 29. „Kornwillei harangok”, operette.
Szombat, szept. 30. „Faust”, opera.

Cukorkák.

— szeptember 27.

A szép Lolával holnap tehát együtt lépünk „Az erény utjai”-ra. A főpár egyik üzletében látható a bájos művész három fényképe. Az egyik hosszú írományt tart kezében, mintha szerepet tanulna. A három képet azért a következő felírásokkal szeretnők ellátni: „Lola, a mikor szerepet tanul. 2) Lola, a mikor már a szerepet megtanulta. 3) Lola a mikor sötétközben gratulációkat fogad a szerep megtanulásáért. Ha lesz negyedik arckép is, annak a számára — a szezon közepe táján — szintén kerestünk alkalmas felírást.

Egyik férjes színésznőnk sokat panaszkodik a felett, hogy az uracskája kissé mulatós.

— Ugy szeretném, mondá a minap, ha a férjem kreo lenne!

— Hogyhogy?

— Hát csak azért, mert a kreo ol nem m u l a t!

Elvagyunk hájólva a repertoár sok klasszikus darabjai is évek során bevált, régi jó operettjei által. Csakhogy az urnak emez esztendejében, a mely bár legyen bőséges esztendeje a direktor urnak is, nagyon sok jó új darabot adtak elő a budapesti színházakban. Ugyan kérünk ezekből is! Mi nem csupán az ó-bort kívánjuk, de azt is szeretnők megízlelni, milyen az újbor? Az új darabok közt is akad sampányi, ámbar az se haj, ha karcos lesz is, annál jobban fog esni a klasszicizmus aszu-bora is!

Szaváló színészek emlékkönyvébe:

„Ha éppen kell, szavalld, cifrázd is,

Csak az embert add s ne a frázist!”

* **János vitéz.** Ez az elpusztíthatatlan daljáték ma került színpadra másodszer, az előző előadásnál szebb sikerrel, jóformán telt ház előtt. A címszerepben Zilahiné mint hang, mint kedély dolgában teljes diszpozícióknak örvendett, szebbnél szebb énekszámait élénk játékát, vidán mókáit a hasonlóképen kedves d. spozícióban levő közönség hálás tapsokkal fogadta. A két legelőkeltebb póluson mozgó művész, Fóti Frida, mint kedves, szépen éneklő, meghatóan szenvedő Huska és Gárdonyi Teréz, a tulvilágon is tisztapistai gyűlöletet érző boszorka, a régijók voltak. Ma mutatkozott be Radó Anna, a társulat altisztánője, mint francia kisasszony. Ép, egészséges hanganyaggal, szép énektudással rendelkezik. Énekét többször megtapsolták. A férfiak közül Ternyei (Bagó) szépen énekelte a szépen beszélő rózsaszál nótáját; föltehető, hogy ez a rózsaszál olvetlen leszokna az olyan nyelvhibákról, a melyekhez a különben elég sokoldalú ifju színész — úgy látszik — makacsul ragaszkodik. Jók voltak Sarkadi (különösen mint eszaki) és Polgár Sándor, a Perceol nővérek szépen lejtették, különösen a tündértáncot. A női hangbeli gyöngesége, az itt ott vacilláló zenekar és a szegényes diszletek ma is szemet szurtak. Boldog örömmel konstatáljuk, hogy a francia király trónját ma már nem csupán piros, hanem zöld szegélyű özbörcök borították. Hát nincs valakinek fehér szegélyű özbörc, hogy eme pazar bőségben jelentkezzen lábszönyegek legalább nemzeti jellegű mutasának? Hazafiság, hazafiság uraim, ha már izlés nincsen!

* **A közönség figyelmébe.** A színházi iroda ez uton is értesíti a közönséget, hogy a városi tanács a „gyermek jegyek” kiadását „tűzrendészeti és tűzbiztonsági” szempontokból betiltotta és így ezután gyermekeket csak is egész, vagy biztosított helyre szóló jeggyel lehet a néző térre vinni. Ez intézkedés egyaránt szól az esti és a délutáni előadásokra.

* **Vörös színlap.** A színház igazgatósága azon újítást lépteti életbe, hogy ezután azon darabok színlapját melyek a Víg-ház repertoárjában vannak, piros lapra nyomtatja.

* **Az erény utjai.** A mai bemutató a vígszínház zajos sikerű bohózata „Az erény utjai” lesz. Erre már azért is felhívjuk a közönség figyelmét, mert, ezuttal lép fel először Almásy Lola. A művésznek ma este igen jó szerepe van Zilahynak is pompás szerepe jutott a mulattató bohóságban. Békés, Szakács Andor, Deésy, Szabó Irma, Sarkadi, Körösmezey Margit és Dinnyés Juliska is bizonyára emelni fogják a sikert.

TAVIRATOK.

A fumei hajógyár felgyújtója.

Fiume, szept. 27. Az idevaló rendőrség előtt ma önként jelentkezett egy Popovics Milán nevű horvát ember, a ki tanár volt a bevallotta, hogy a Lazarus féle hajógyárat ő gyújtotta fel. Tettének okául azt adta elő, hogy zsidó gyűlölő volt s e miatt gyújtotta fel a gyárat. Popovicsot tetarilóztatták.

A nagyérdemű Uri közönség szives figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű Uri közönség szives tudomására hozni, hogy 12 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

finom polgári és katonai szabó üzletemet ujabban megnagyobbítottam

és a legdivatosabb egész finom bel- és külföldi divat szövetekkel nagy mennyiségben felszereltem, úgy hogy **legnagyobb igényeket is kielégíthetem.**

Nagy választékban tartok raktáron **angol és francia divat, öltöny és felöltő cheviott különlegességeket, téli kabát szöveteket, melyeket a legutolsó angol és francia divat szerint a legnagyobb gonddal a legelegánsabb kivitelben saját műhelyemben és felügyeletem alatt készítek.**

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és **egy éves önkéntesek**

— bármely tegyvernemhez tartozók — a legelegánsabban és szabályszerűen a legpontosabban szereltetnek fel.

Allandó és nagy raktárt tartok **katonai, vasuti és bármely egyenruházati felszerelési cikkekben,** készítek dísz és viselő magyar ruhákat, papi reverendákat, palástokat, fővegeket, zsinati kabátokat és mindennemű egyenruhákat. Sport és vadász öltönyöket a legjutányosabb árban és legpontosabb kivitelben.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb gonddal készítek.

Gyászöltönyöket 24 óra alatt készítek el.

A midőn még megemlítem, hogy miután üzletemben a közel múltban szabász változások történtek, ennél fogva két oly kiváló szakértelmű szabászt alkalmaztam, kik a főváros legelőkelőbb üzleteiben számos éveken keresztül szereztek maguknak a szabászat terén bő tapasztalatokat és a legkényesebb igényeknek megfelelnek. A nagyérdemű Uri közönség eddig irántam tanúsított szives jó indulatáért és támogatásáért hálás köszönetemet nyilvánítom, kérve továbbra is nagybecsű pártfogását és vagyok

Kitűnő tisztelettel:

Prelovsky András,

katonai és polgári szabó, a magyar államvasutak szállítója.

DEBRECEN, Kossuth-utca 4. szám.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az
őszi divat ujdonságaiDivat kelmék
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

Végkiárulás üzletfelesztetés miatt.
Míg a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák
minden elfogadható
árban végkiárúsítatnak**GRÜNFELD ADOLF**

üzletében

DEBRECEN, Kistemplom mellett.

Mesés olcsó árak. — Félingyen.**„Hollandi gyomorcsseppek“**a legkitünőbb háziszor minden-
nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél,
emésztési zavaroknál.Használati utasítás mellékelve min-
den üveghez.Kéznel tartása kiválóan ajánlható
oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni
mennek vagy akik tanyákon vagy
kis faluban tartózkodnak, hol baj
esetén orvosi segítséghez azonnal nem
juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

Alkalmi ajánlat!Mostani időnyre van szerencsém a becses virág kedvelők-
nek ajánlani igen nagy készletemet **szép szobai Pálmák-
tól és növényekből**, melyeket igen olcsó árban boesátok
helyszűke miatt eladásra. Továbbá élő virág csokrokat és
kiszorukat legjobb ízléssel kiállítva, melyek elkészítéséhez egy
ügyes virágkötőnöt Bécsből hozattam.Jácint hagymák frissek megérkeztek, szépek és erő-
sek, jó eredményt várhatunk! Becses és tömeges megrendelé-
seket kérve vagyok kiváló tisztelettel**Taczell Fános** mag és virágkereskedő
Debrecenben.

Videki megrendeléseket pontosan elkészíték és csomagolásra nagy gond fordítatik.

Ékszer különlegességek**KIZÁRÓLAG****Halász Nándor** ékszerésznél kaphatók**DEBRECEN Piac-utca 24 szám.**

Fehérló szálló épületében.

Ujdonsági különlegességek.

János vitéz az én kedvencem.

Ertesítés.

A tisztelt színházlátogató közönség becses figyelmébe ajánlom az általom ujonnan berendezett

színházi cukrázdát és teljes buffethol mindig friss süteményeket, különböző cukorkák, frissítő italokat, Kugler Desserteket- továbbá pohá-
ranként sör, borfröcsöt, különböző bel- és külföldi aszaborek, pezsgőfröcsöt, likörök, hideg felvágottat,
sonkás zsemle, szencvicsek stb. lesznek folszolgálva.Főtörökvésem a tisztelt közönséget minden tekintetben mérsékelt árak mellett kielégíteni, hogy
ezáltal teljes meglegedésüket kiérdemeljem.

Becses pártfogásért esedezve.

Tisztelettel

Budai Károly

cukrász.

Ping-Pong csemegé.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.